

Přijímací zkouška z fyziky do navazujícího magisterského studia

VZOR TESTU s výsledky

Studijní směry: Matematická fyzika, Jaderná a částicová fyzika, Kvantové technologie

Přijímací zkouška se považuje za úspěšně složenou, získal-li uchazeč alespoň 20 bodů (tedy 50% z maximálního počtu bodů).

1. Určete rychlost a zrychlení částice v polárních souřadnicích, je-li pohyb zadán parametricky jako $x = at$, $y = bt$, kde a, b jsou konstanty.

(4 body)

$$\text{Výsledek: } v_r = \dot{r} = \sqrt{a^2 + b^2}, v_\varphi = r\dot{\varphi} = 0, a_r = \ddot{r} - r\dot{\varphi}^2, a_\varphi = 2\dot{r}\dot{\varphi} + r\ddot{\varphi} = 0$$

2. Houpačka hmotnosti m na závěsu délky l byla vychýlena o úhel φ_0 a puštěna. Určete maximální namáhání závěsu a rychlost houpačky v dolní poloze.

(4 body)

$$\text{Výsledek: } F = mg(3 - 2\cos\varphi_0), v = \sqrt{2gl(1 - \cos\varphi_0)}$$

3. Stanovte zrychlení a rychlost vozíku, působí-li na něj stálá vodorovná síla velikosti F , a je-li na vozíku písek, který vypadává otvorem v podlaze. Za jednotku času se vysype μ písku. V čase $t = 0$ byla rychlost vozíku rovna nule, hmotnost vozíku s pískem M .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } a = \frac{F}{M - \mu t}, v = \frac{F}{\mu} \ln \frac{M}{M - \mu t}$$

4. Z kosmické lodi pohybující se vzhledem k Zemi rychlostí $v_1 = 0.8c$ byla ve směru jejího pohybu vypuštěna raketa rychlostí $v_2 = 0.6c$ vzhledem k lodi. Vlastní délka rakety je $l_0 = 10m$. Jaká je délka této rakety z hlediska pozorovatele v lodi a z hlediska pozorovatele na Zemi?

(4 body)

$$\text{Výsledek: } l_{v_1} = 8m, l_{v_2} = 3.24m$$

5. Určete velikost intenzity elektrického pole E ve středu kulové slupky poloměru R , je-li jedna její polovina nabita s plošnou hustotou σ .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } E = \frac{\sigma}{4\epsilon_0}$$

6. Určete svodový odpor kulového kondenzátoru o poloměrech $R_1 < R_2$, je-li prostor mezi elektrodami zaplněn olejem o měrném odporu ρ .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } R = \frac{\rho}{4\pi} \frac{R_2 - R_1}{R_1 R_2}$$

7. Jaká výsledná síla působí na nabitou částici pohybující se rychlostí $v = E/B$ ve vzájemně kolmých elektrickém a magnetickém poli tak, že vektory $\vec{E}$, $\vec{B}$, $\vec{v}$ tvoří pravouhlou pravotočivou soustavu?

(4 body)

Výsledek: $\vec{F} = \vec{0}$

8. Nalezněte úhlovou frekvenci podélných kmitů hmotného bodu na přímce, upevněného mezi dvěma pružinami o stejné tuhosti k .

(4 body)

Výsledek: $\omega = \sqrt{\frac{2k}{m}}$

9. Napište Lagrangeovu funkci $L(\varphi, \dot{\varphi}, t)$ a odvoďte pohybovou rovnici matematického kyvadla, jehož délka l roste podle zákona $l(t) = l_0(1 + kt)$, kde l_0 a k jsou konstanty.

(5 bodů)

Výsledek: $L(\varphi, \dot{\varphi}, t) = \frac{1}{2}m \left(\dot{l}^2 + l^2 \dot{\varphi}^2 \right) + mgl \cos \varphi, (1 + kt)\ddot{\varphi} + 2k\dot{\varphi} + \frac{g}{l_0} \sin \varphi = 0$

Přijímací zkouška z fyziky do navazujícího magisterského studia

VZOR TESTU s výsledky

Studijní směry: Fyzikální elektronika, Jaderné inženýrství, Inženýrství pevných látek, Fyzikální inženýrství materiálů, Fyzika plazmatu a termojaderné fúze

Přijímací zkouška se považuje za úspěšně složenou, získal-li uchazeč alespoň 20 bodů (tedy 50% z maximálního počtu bodů).

1. Určete rychlost a zrychlení částice v polárních souřadnicích, je-li pohyb zadán parametricky jako $x = at$, $y = bt$, kde a, b jsou konstanty.

(4 body)

$$\text{Výsledek: } v_r = \dot{r} = \sqrt{a^2 + b^2}, v_\varphi = r\dot{\varphi} = 0, a_r = \ddot{r} - r\dot{\varphi}^2, a_\varphi = 2\dot{r}\dot{\varphi} + r\ddot{\varphi} = 0$$

2. Houpačka hmotnosti m na závěsu délky l byla vychýlena o úhel φ_0 a puštěna. Určete maximální namáhání závěsu a rychlost houpačky v dolní poloze.

(4 body)

$$\text{Výsledek: } F = mg(3 - 2 \cos \varphi_0), v = \sqrt{2gl(1 - \cos \varphi_0)}$$

3. Stanovte zrychlení a rychlost vozíku, působí-li na něj stálá vodorovná síla velikosti F , a je-li na vozíku písek, který vypadává otvorem v podlaze. Za jednotku času se vysype μ písku. V čase $t = 0$ byla rychlost vozíku rovna nule, hmotnost vozíku s pískem M .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } a = \frac{F}{M - \mu t}, v = \frac{F}{\mu} \ln \frac{M}{M - \mu t}$$

4. Z kosmické lodi pohybující se vzhledem k Zemi rychlostí $v_1 = 0.8c$ byla ve směru jejího pohybu vypuštěna raketa rychlostí $v_2 = 0.6c$ vzhledem k lodi. Vlastní délka rakety je $l_0 = 10m$. Jaká je délka této rakety z hlediska pozorovatele v lodi a z hlediska pozorovatele na Zemi?

(4 body)

$$\text{Výsledek: } l_{v_1} = 8m, l_{v_2} = 3.24m$$

5. Určete velikost intenzity elektrického pole E ve středu kulové slupky poloměru R , je-li jedna její polovina nabita s plošnou hustotou σ .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } E = \frac{\sigma}{4\epsilon_0}$$

6. Určete svodový odpor kulového kondenzátoru o poloměrech $R_1 < R_2$, je-li prostor mezi elektrodami zaplněn olejem o měrném odporu ρ .

(5 bodů)

$$\text{Výsledek: } R = \frac{\rho}{4\pi} \frac{R_2 - R_1}{R_1 R_2}$$

7. Jaká výsledná síla působí na nabitou částici pohybující se rychlostí $v = E/B$ ve vzájemně kolmých elektrickém a magnetickém poli tak, že vektory $\vec{E}$, $\vec{B}$, $\vec{v}$ tvoří pravouhlou pravotočivou soustavu?

(4 body)

Výsledek: $\vec{F} = \vec{0}$

8. Nalezněte úhlovou frekvenci podélných kmitů hmotného bodu na přímce, upevněného mezi dvěma pružinami o stejné tuhosti k .

(4 body)

Výsledek: $\omega = \sqrt{\frac{2k}{m}}$

9. Vypočtěte střední hodnotu velikosti rychlosti $\langle v \rangle$ pro Maxwellovo-Boltzmannovo rozdělení rychlostí.

(5 bodů)

Výsledek: $\langle v \rangle = \sqrt{\frac{8kT}{\pi m}}$

Přijímací zkouška z fyziky do navazujícího magisterského studia

VZOR TESTU s výsledky

Studijní směry: Radiologická fyzika

Přijímací zkouška se považuje za úspěšně složenou, získal-li uchazeč alespoň 20 bodů (tedy 50% z maximálního počtu bodů).

1. Určete rychlost a zrychlení částice v polárních souřadnicích, je-li pohyb zadán parametricky jako $x = at$, $y = bt$, kde a, b jsou konstanty.

(4 body)

Výsledek: $v_r = \dot{r} = \sqrt{a^2 + b^2}$, $v_\varphi = r\dot{\varphi} = 0$, $a_r = \ddot{r} - r\dot{\varphi}^2$, $a_\varphi = 2\dot{r}\dot{\varphi} + r\ddot{\varphi} = 0$

2. Houpačka hmotnosti m na závěsu délky l byla vychýlena o úhel φ_0 a puštěna. Určete maximální namáhání závěsu a rychlost houpačky v dolní poloze.

(4 body)

Výsledek: $F = mg(3 - 2 \cos \varphi_0)$, $v = \sqrt{2gl(1 - \cos \varphi_0)}$

3. Stanovte zrychlení a rychlost vozíku, působí-li na něj stálá vodorovná síla velikosti F , a je-li na vozíku písek, který vypadává otvorem v podlaze. Za jednotku času se vysype μ písku. V čase $t = 0$ byla rychlost vozíku rovna nule, hmotnost vozíku s pískem M .

(5 bodů)

Výsledek: $a = \frac{F}{M - \mu t}$, $v = \frac{F}{\mu} \ln \frac{M}{M - \mu t}$

4. Z kosmické lodi pohybující se vzhledem k Zemi rychlostí $v_1 = 0.8c$ byla ve směru jejího pohybu vypuštěna raketa rychlostí $v_2 = 0.6c$ vzhledem k lodi. Vlastní délka rakety je $l_0 = 10m$. Jaká je délka této rakety z hlediska pozorovatele v lodi a z hlediska pozorovatele na Zemi?

(4 body)

Výsledek: $l_{v_1} = 8m$, $l_{v_2} = 3.24m$

5. Určete velikost intenzity elektrického pole E ve středu kulové slupky poloměru R , je-li jedna její polovina nabitá s plošnou hustotou σ .

(5 bodů)

Výsledek: $E = \frac{\sigma}{4\epsilon_0}$

6. Určete svodový odpor kulového kondenzátoru o poloměrech $R_1 < R_2$, je-li prostor mezi elektrodami zaplněn olejem o měrném odporu ρ .

(5 bodů)

Výsledek: $R = \frac{\rho}{4\pi} \frac{R_2 - R_1}{R_1 R_2}$

7. Jaká výsledná síla působí na nabitou částici pohybující se rychlostí $v = E/B$ ve vzájemně kolmých elektrickém a magnetickém poli tak, že vektory $\vec{E}$, $\vec{B}$, $\vec{v}$ tvoří pravouhlou pravotočivou soustavu?

(4 body)

Výsledek: $\vec{F} = \vec{0}$

8. Rovnostranný trojúhelník je sletován z homogenního drátu. Ke dvěma vrcholům trojúhelníka je přiloženo elektromotorické napětí. Jaká bude magnetická indukce ve středu trojúhelníka?

(4 body)

Výsledek: $\vec{B} = \vec{0}$

9. Čtvercová smyčka o straně a rotuje v homogenním magnetickém poli $\vec{B}$ kolem osy rovnoběžné s rovinou čtverce a kolmé k poli s konstantní úhlovou rychlostí ω . V okamžiku $t = 0$ leží smyčka v rovině kolmé k poli. Určete závislost indukovaného elektromotorického napětí $\mathcal{E}$ na čase.

(5 bodů)

Výsledek: $\mathcal{E} = Ba^2\omega \sin \omega t$